

KÚRIA

Bfv.I.534/2014/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év június hó 2. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A lopás büntette miatt **I.rendű vádlott** ellen folyamatban volt büntetőügyben a Legfőbb Ügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság 8.B.XVIII.1004/2011/32. számú, valamint a Fővárosi Törvényszék 23.Bf.XVIII.5856/2013/19. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I.rendű terheltet a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság a 2012. szeptember 20. napján hozott 8.B.XVIII.1004/2011/32. számú ítéletével jelentős értékre, dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás büntette [1978. évi IV. törvény 316. § (1) bekezdés, (6) bekezdés b) pont] miatt mint többszörös visszaesőt két év hat hónapi börtönbüntetésre és három évi közügyektől eltiltásra ítélte, továbbá elrendelte a Budai Központi Kerületi Bíróság által kiszabott, próbaidőre felfüggesztett két évi börtönbüntetés végrehajtását.

A Fővárosi Törvényszék a 2013. november 19. napján kihirdetett és jogerőre emelkedett, 23.Bf.XVIII.5856/2013/19. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta; I.rendű vádlott cselekményét a Btk. 370. §-a (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés bc) pontjára tekintettel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő lopás büntettének minősítette, a szabadságvesztés tartamát egy év tíz hónapra, a közügyektől eltiltást két évre enyhítette. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtási

fokozata börtön, és a terhelt legkorábban a büntetés háromnegyed részének eltöltése után bocsátható feltételes szabadságra. Emellett az első fokú ítéletnek a felfüggesztett büntetés végrehajtására vonatkozó rendelkezését helyesbítve a Budai Központi Kerületi Bíróság 12.B.XXII.715/2007/14. számú ítéletében kiszabott két évi szabadságvesztés végrehajtását tekintette elrendeltnek. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős határozatok ellen a Legfőbb Ügyészség I.rendű vádlott javára terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontja alapján.

Az indítvány szerint az eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályának megsértésével ítélték el I.rendű terheltet többszörös visszaesőként, és ebből következően a másodfokú bíróság tévesen állapította meg vele szemben a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját.

A Legfőbb Ügyészség hivatkozott a Kúria 4/2013. (X. 14.) BK véleményére, mely szerint határozott tartamú szabadságvesztés esetében a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezés az elbírálás fogalmába tartozik.

Álláspontja szerint az elbírálás a bűnösség kérdésében történő döntést, a bűncselekmény minősítését és a joghátrány meghatározását öleli fel, beleértve a büntetés kiszabását, vagy az intézkedés alkalmazását.

Miután pedig a 2012. évi C. törvény 38. §-ának (1) bekezdése szerint a bíróságnak az ítéletben a büntetéskiszabás részeként kell rendelkeznie a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, megítélése szerint – figyelemmel a hivatkozott BK véleményre is – a szabadságvesztés kiszabása annak mértéke mellett a végrehajtás fokozatának és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának meghatározását is jelenti. Ezért értelmezése szerint ezek bármelyikének a büntető anyagi jogszabállyal ellentétes alkalmazása a büntetés kiszabására vonatkozó büntető anyagi jogszabály megsértésével jár.

Ezen indokok alapján arra tett indítványt, hogy a Kúria a Be. 427. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján a megtámadott határozatokat változtassa meg, és I.rendű vádlott többszörös visszaesőkénti minőségének mellőzésével állapítsa meg, hogy a terhelt a Btk. 38. § (2) bekezdésének a) pontja alapján legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének letöltését, de legkevesebb három hónap kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra; egyebekben a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatokat hatályában tartsa fenn (BF.534/2014).

A Kúria által a terhelt részére kirendelt védő a Legfőbb Ügyészség álláspontjához csatlakozva indítványozta, hogy a Kúria az első- és a másodfokú határozatot változtassa meg, a többszörös visszaesői minősítést mellőzze, a terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés mértékét enyhítse, és állapítsa meg, hogy a terhelt a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

A felülvizsgálati indítvány nem megalapozott.

A Legfőbb Ügyészség helytállóan mutatott rá arra, hogy az eljárás bíróságok tévesen állapították meg, miszerint I.rendű vádlott az elbírált cselekményét többszörös visszaesőként követte el.

A terheltnek az irányadó tényállásban rögzített korábbi elítélései a következők:

1. A Budai Központi Kerületi Bíróság a 12.B.XXII.715/2007/14. számú ítéletével, amely a Fővárosi Bíróság 27.Bf.XXII.5211/2008/4. számú ítéletével 2008. május 22. napján emelkedett jogerőre, rablás büntette miatt két évi börtönbüntetésre ítélte, amelynek végrehajtását négy év próbaidőre felfüggesztette. Elkövetési idő: 1995. június 1.

2. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2011. június 22. napján kelt és ugyanakkor jogerőre emelkedett 28.B.VI.28.072/2010/26. számú ítéletével lopás vétsége miatt ötven napi közérdekű munkára ítélte. Elkövetési idő: 2010. március 8.

3. A Budai Központi Kerületi Bíróság a 14.B.I.630/2009/20. számú ítéletével, amely a Fővárosi Bíróság 21.Bf.9433/2010/6. számú határozatával 2011. június 30. napján emelkedett jogerőre, lopás büntette miatt mint többszörös visszaesőt egy év nyolc hónapi börtönbüntetésre és két évi közügyektől eltiltásra ítélte. Elkövetési idő: 2008. május 16.

A terhelt ebből a büntetésből 2012. október 1-jén feltételesen szabadult.

A Btk. 459. § (1) bekezdése 31. pontjának b) pontja szerint többszörös visszaeső az, akit a szándékos bűncselekmény elkövetését megelőzően visszaesőként végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és az utolsó büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől a szabadságvesztéssel fenyegetett újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el.

Az irányadó tényállás szerint a terhelt korábbi elítélései, illetve azok adatai a többszörös visszaesői, de a visszaesői minőséget sem alapozzák meg.

I.rendű vádlott a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatokkal elbírált cselekményét 2011. április 13. napján, azaz az 1. pont alatti ítélettel kiszabott büntetés felfüggesztésének próbaideje alatt, azonban a 3. pont alatti ítélet jogerőre emelkedését megelőzően követte el; a 2. pont alatti ítélettel pedig a bíróság vele szemben nem szabadságvesztést, hanem közérdekű munkát szabott ki. Mivel az általa 2011. április 12. napját megelőzően elkövetett szándékos bűncselekmények miatt nem végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és a harmadik elítélésére jogerősen a jelen ügyben elbírált cselekmény elkövetése után, 2011. június 30. napján került sor, így a korábbi elítélései sem a visszaesést, sem a többszörös visszaesést nem alapozzák meg.

Miután a jelen ügyben elbírált cselekmény elkövetését megelőző három évben I.rendű vádlottat nem ítélték visszaesőként végrehajtandó szabadságvesztésre, az eljáró bíróságok a büntető anyagi jog többszörös visszaesőkre vonatkozó rendelkezéseivel ellentétesen, azokat megsértve ítélték el a terheltet mint többszörös visszaesőt.

A Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontja alapján a bűncselekmény törvénysértő minősítése vagy a büntető anyagi jog valamely más szabályának megsértése esetén akkor van helye felülvizsgálatnak, ha emiatt törvénysértő büntetést szabtak ki.

A Kúria, illetve a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati ügyekben kialakult következetes gyakorlata szerint a többszörös visszaesői minőség nem a bűncselekmény jogi minősítésének része (BH 2009.317.). Bár kétségtelenül anyagi jogi szabály, azonban a hivatkozott rendelkezésre figyelemmel ennek megsértése mellett is csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha emiatt törvénysértő büntetést szabtak ki; azaz az erre vonatkozó megállapítás vagy annak hiánya önmagában felülvizsgálati okot nem képez.

Ezért akkor, ha a bíróság a terheltet tévesen ítélte el többszörös visszaesőként, azonban a kiszabott büntetés törvényes, nem felülvizsgálati eljárásnak, hanem a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványnak, és ennek alapján a Be. XIX. Fejezete szerinti eljárás lefolytatásának lehet helye (Kúria Bt.I.370/2013/3. szám).

Mindezekén túl téves a Legfőbb Ügyészség azon álláspontja, amely szerint a terhelt többszörös visszaesői minőségének törvénysértő megállapítása és emiatt a feltételes szabadságra vonatkozó törvényhely helytelen alkalmazása törvénysértő büntetés kiszabását eredményezte.

A másodfokú bíróság a terhelt többszörös visszaesői minőségének téves megállapítása miatt kétségtelenül törvénysértően határozta meg a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a Btk. 38. §-a (2) bekezdésének b) pontja alapján.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy a kiszabott büntetés törvénysértő.

A Btk. 38. §-ának (1) bekezdése szerint a bíróság az ítéletben ugyan megállapítja a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, azonban a büntetés kiszabása alatt továbbra is a büntetés nemére és mértékére vonatkozó ítéleti rendelkezést kell érteni; a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának meghatározása továbbra sem a büntetés kiszabásának része.

Ennek a Kúria 4/2013. (X. 14.) BK véleménye sem mond ellent. A kollégiumi vélemény szerint a határozott tartamú szabadságvesztés esetében a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi, törvény erejénél fogva kötelező időpontjára vonatkozó rendelkezés a 2012. évi C. törvény (Btk.) 2. § (1)-(2) bekezdése szerinti elbírálás fogalmába tartozik; tehát annak eldöntésekor, hogy a két szóba jöhető büntető törvény közül az elkövetőre nézve melyik a kedvezőbb, a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatos törvényi rendelkezéseket is össze kell vetni. Azaz a vélemény sem a büntetés kiszabásának, hanem a cselekmény elbírálásának körébe tartozóként értékelte a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának meghatározását.

A terhelttel szemben kiszabott büntetés neve és mértéke törvényes; indítványa szerint a Legfőbb Ügyészség sem a büntetés nemét és mértékét találta törvénysértőnek, csupán azt kifogásolta, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi időpontját törvénysértően határozták meg az eljáró bíróságok.

Így ugyan az eljáró bíróságok a büntető anyagi jog, a többszörös visszaesői minőséget meghatározó rendelkezés megsértésével hoztak ítéletet a terhelttel szemben, azonban ez a törvénysértés nem eredményezte törvénysértő büntetés kiszabását; ezért a Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti kettős feltétel – az anyagi jogi törvénysértéssel összefüggésben a büntetés törvénysértő volta – nem volt megállapítható.

Ezért a Kúria a felülvizsgálati indítványt elbírálva – a Be. 424. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen eljárva – a Be. 426. § alapján a megtámadott határozatokat hatályukban fenntartotta.

A Kúria megjegyzi, hogy a többszörös visszaesői minőség törvénysértő megállapítását a Be. XIX. fejezete szerinti, a törvényesség érdekében kezdeményezett jogorvoslati eljárásban lehet kiküszöbölni, és ennek megtörténte után akár ezzel együtt, akár a

Be. 557. §-ában írt különleges eljárás keretében lehetőség nyílik a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatos rendelkezés módosítására.

A felülvizsgálati eljárásban a Kúria a terhelt részére a Be. 420. § (2) bekezdése alapján védőt rendelt ki, aki azonban a 7/2002. (III. 30.) IM rendelet alapján munkadíj- és költségtérítés iránti igényt nem terjesztett elő; így bünygyi költség nem merült fel.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatot pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az ismételt felülvizsgálati indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2014. június 2.

Dr. Mészár Róza s. k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s. k.
előadó bíró, Dr. Vaskuti András s. k. bíró

A kiadmny hitelélül:

AINé írnök